

**İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE  
GÖL HAVZASI KAZILARI  
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN  
(BATHONEA)**

BU KİTAP  
MARPORT KÜLTÜR HİZMETİDİR





T.C.  
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI



# İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI KAZILARI

EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN  
(BATHONEA)



ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI

**ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI**  
İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE  
GÖL HAVZASI KAZILARI  
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN  
(BATHONEA)

Yayımlayan  
*Nezih BAŞGELEN*

Editör  
*Şengül G. AYDINGÜN*

Yardımcı Editörler  
*Błażej STANISLAWSKI, Şeniz ATİK, Haldun AYDINGÜN, Dürdane KAYA, Ayberk ENEZ*

Fotoğraf Editörü  
*Haldun AYDINGÜN*

İngilizce Editör  
*Emre KURUÇAYIRLI*

Düzenleme  
*Erol BARLAS*

ISBN: 978-605-???-???-?

Sertifika No: 10459

**© 2017 Arkeoloji ve Sanat Yayınları Tur. San. Tic. Ltd. Şti.**

Hayriye Cad. Cezayir Sok. No: 5/2 Beyoğlu-İstanbul

Her türlü yayın hakkı saklıdır / All rights reserved.

Yayınevinin ve yazarın yazılı izni olmaksızın elektronik mekanik,  
fotokopi ve benzeri araçlarla ya da diğer kaydedici cihazlarla  
kopyalanamaz, aktarılamaz ve çoğaltılamaz.

Makalelerin içeriği ile ilgili sorumluluklar yazarlara aittir.

**Baskı-Cilt:**

Kitabevi/Satış Mağazası

**arkeo**pera

Yeniçarşı Cad. No: 66/A

34433, Galatasaray

Beyoğlu-İstanbul

Tel.: 0212 249 92 26

[www.arkeolojisanat.com](http://www.arkeolojisanat.com) / [info@arkeolojisanat.com](mailto:info@arkeolojisanat.com)







Image © 2017 DigitalGlobe

Data SIO, NOAA, U.S. Navy, NGA, GEBCO

# İÇİNDEKİLER

## ÖNSÖZLER

“T.C. Kültür ve Turizm Bakanı **Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ**’un Önsözü”

“Kocaeli Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Saadettin HÜLAGÜ**’nün Önsözü”

“Polonya Cumhuriyeti Türkiye Büyükelçisi **Maciej LANG**’ın Önsözü”

“Marport Yönetim Kurulu Başkanı **Lucien ARKAS**’ın Önsözü”

“İstanbul’un İkinci Tarihi Yarımadası: Bathonea”  
Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yrd. **Ahmet Emre BİLGİLİ**

Kazıya Başlarken .....	XIX
<b>R. Haldun AYDINGÜN</b>	
Nehir-Göl-Deniz Birleşiminde Bir Kazı Yeri (İlk Beş Yıllık Çalışma) .....	1
An Excavation Site at the Junction of River-Lake and Sea (Works of the First Five Years).....	13
<b>Şengül G. AYDINGÜN</b>	
Bathonea İsmi Üzerine Veriler ve Yorumlar .....	85
Scientific Data and Comments About the Name of Bathonea .....	93
<b>Şengül G. AYDINGÜN</b>	
Küçükçekmece Gölü Havzasının Jeomorfolojik Özellikleri .....	117
<b>T. Ahmet ERTEK – Hakan KAYA</b>	
Küçükçekmece Lagünü’nün Çevre Manyetizması ve Paleoklimsel Yorumu .....	125
<b>Özlem MAKAROĞLU</b>	
Geç Antik Çağ’da İstanbul’un Batısındaki Arazinin Tarihi Coğrafyası .....	135
<b>Mustafa H. SAYAR</b>	
Avcılar–Firuzköy Yarımadası 1. Derece Arkeolojik Sit Alanında Yapılan Jeofizik Araştırmalar.....	143
<b>Ertan PEKŞEN–İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ</b>	
<b>Türker YAS – Hamdullah LİVAOĞLU</b>	
Tunç Çağlarında Karadeniz-Marmara-Akdeniz Arasında Bir Aktarma Limanı: Küçükçekmece .....	153
<b>Haldun AYDINGÜN</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Yapılan Jeofizik Araştırmalar .....	165
<b>Ercan ERKUL – Harald STÜMPEL – Ertan PEKŞEN – Türker YAS -</b>	
<b>İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları 2012-2015 Mimari Belgeleme/ Rölöve Çalışmaları.....	175
<b>Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK</b>	

Küçükçekmece Gölü Sonar Tarama Çalışmaları .....	203
<b>Hakan ÖNİZ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Büyük Sarnıç.....	217
<b>Kerim ALTUĞ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Antik Çağ Su Temin Tünelleri .....	229
<b>Ali Hakan EĞİLMEZ – Emre KURUÇAYIRLI – Metin ALBUKREK</b>	
<b>Gülşen KÜÇÜKALİ – Şengül G. AYDINGÜN</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Tespit Edilen Ahşap Bir Kapının Metal Aksanı ve Modellemesi .....	253
<b>Ayberk ENEZ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Çağ Unguentariumları-2013 .....	275
<b>Dürdane KAYA</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Roma-Erken Bizans Dönemi Kandil Buluntuları .....	295
<b>Ahmet ASLAN – Şengül G. AYDINGÜN - Ayberk ENEZ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Ele Geçen Dipintolu LR2 ve Damgalı LR13 Amphoraları .....	313
<b>Ülkü KARA</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Bulunan Amphora Tıparları .....	323
<b>Dürdane KAYA – Ahmet ASLAN</b>	
Bizans Dönemi Sırlı Seramikleri Hakkında Kısa Bir Değerlendirme .....	333
<b>Gülsüm TÜRKMEN</b>	
Ortaçağ'dan Bir Kurban Sahnesi .....	349
<b>Şengül G. AYDINGÜN - Gülsüm TÜRKMEN</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Dönem Cam Buluntuları.....	353
<b>Şeniz ATİK – Merve ÖZKILIÇ</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Osmanlı Lüleleri .....	379
<b>Dürdane KAYA – Barış ÖZMEN</b>	
Küçükçekmece Göl Havzası Kazılarında Bulunan Sikkeler ve Yerleşim Tarihine Katkıları .....	395
<b>Oğuz TEKİN</b>	
Küçükçekmece Gölü'nün Kuzeyinde Yer Alan Arkeolojik Sit Alanına İlişkin Floristik Gözlemler.....	403
<b>Tamer ÖZCAN</b>	
Küçükçekmece Göl Havzasında Tespit Edilen Kelebek Türleri.....	417
<b>Bülent ŞEKER</b>	



Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Arkeozoolojik Analizleri .....	423
<b>Vedat ONAR - Özlem SARITAŞ</b>	
İstanbul'un İlk "Ören Yeri-Kent Parkı"; Bathonea ? Projesi .....	431
<b>Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK</b>	
Bathynias - About Identification and Localisation of the Ancient River .....	443
<b>Olga WEGLARZ</b>	
Concerning The Identification Of The Site Excavated On The Küçükçekmece Lake (Turkey) - A Study Of Greek And Latin Written Sources About The Ancient Settlement Of Melantias .....	455
<b>Olga WEGLARZ</b>	
Relics of St. Mammes In Langres And The Byzantine Empire. Side Remarks From The Project Sambul/Constantinople Kucukcekmece-The Destination Port Of The Way From The Varangians To The Greeks, A Centre Of "Byzantinization" Of The Rus' Community .....	463
<b>Tomasz PELECH</b>	
Cult Centers of St Mamas in Constantine Porphyrogenitus' Works Side Remarks from the Project: <i>İstanbul/Constantinople - Küçükçekmece - The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a Centre of "Byzantinization" of the Rus' Community</i> .....	469
<b>Konrad SZYMAŃSKI</b>	
Project: "Constantinople/Istanbul- Küçükçekmece The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a centre of 'Byzantinization' of the Rus' Community" - Aims, Sources And Objectives Constantinople / İstanbul-Küçükçekmece Varangianlar'ın Yolu Türkiye- Polonya Ortak Projesi (Hedefler, Kaynaklar ve Amaçlar) .....	485
<b>Błażej STANISŁAWSKI</b>	
Harita ve Arşivlere Göre Küçükçekmece Gölü'nün Jeostratejik Konumu Ve Tarih Boyunca Kent Planlamasında ki Önemi (Regio – XIV ?) .....	505
<b>Oğuz CEBECİ</b>	
<b>ÖZETLER</b> .....	543
<b>HAVA FOTOĞRAFLARI (Murat ÖZTÜRK)</b> .....	557
<b>TEŞEKKÜR</b> .....	569







## İSTANBUL'UN İLK “ÖREN YERİ-KENT PARKI”; BATHONEA ? PROJESİ

Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK\*

Ören yerleri, tarihöncesinden günümüze çeşitli uygarlıkların ürünü olup, tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal veya teknik bakımlardan dikkate değer özgün özelliklere sahip, topoğrafik olarak tanımlanabilecek belirginlikte bağdaşık, insan emeği kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının birleştiği alanlardır.<sup>1</sup> Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarının yürütüldüğü alan ve çevresi, kazılar ilerledikçe ortaya çıkan önemli arkeolojik buluntuları, topoğrafik özellikleri ve doğal değerleriyle de bu kriterlere sahip bir alandır.

Özgün ve zengin arkeolojik ve doğal değerlere sahip olan Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazı alanı ile ilgili olarak; Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nce “antik kente (Bathonea) ilişkin yerinde inceleme çalışması yapılarak, alanla ilgili bilgi, belge, doküman ve fotoğraflar ile ören yeri niteliği taşıyıp taşımadığına dair” İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden görüş istenilmiş, incelemeler sonucunda, “Bathonea antik kentinin ören yeri niteliği taşıdığına dair uygun görüş verilmiştir.<sup>2</sup> Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün Şubat 2012 tarihli yazısında; “Bathonea antik kentine ören yeri niteliği kazandırılması amacıyla kazısı devam eden alanda çevre düzenleme projesinin kazı başkanlığınca hazırlanması, değerlendirilmek üzere Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne iletilmesi ve ilgili Koruma Bölge Kurulu'nun uygun görüşü alınarak gönderilmesi durumunda uygulamasının Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nce değerlendirileceği” bildirilmiştir (**Res. 1**).<sup>3</sup>

Kazı Başkanlığı ve kazı bilim heyetinin mimar ve kent plancı üyeleri tarafından başlatılan “Ören Yeri Çevre Düzenleme Projesi”ni geliştirmeye yönelik etüt-araştırma ve proje geliştirme çalışmalarına başlanılmıştır. Çalışmalar kapsamında, kazı alanının içinde bulunduğu, I. derece arkeolojik sit alanı, Küçükçekmece Lagünü'nden Yarımburgaz Mağarası'na kadar tüm çevre ilişkileri içinde bir bütün olarak ele alınmıştır. Sit alanının, arkeolojik ve doğal değerlerinin yanı sıra kent içindeki özgün konumu da dikkate alınarak; alanının avantajlarının doğru biçimde kullanılması, ulaşım ilişkilerinin kurulması, yakın çevresinde gündeme gelen büyük proje alanlarının yaratacağı kentleşme baskısından olumsuz etkilenmemesi ve arkeolojik potansiyeli mutlak şekilde korunarak kullanılması ilkesi çerçevesinde öneriler geliştirilmiştir.

\* Yüksek Mimar, [asuyesil@yahoo.com](mailto:asuyesil@yahoo.com)

1 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu **Ören yeri** tanımı; tarihöncesinden günümüze kadar gelen çeşitli uygarlıkların ürünü olup, topoğrafik olarak tanımlanabilecek derecede yeterince belirgin ve mütecanis özelliklere sahip, aynı zamanda tarihsel, arkeolojik, sanatsal, bilimsel, sosyal veya teknik bakımlardan dikkate değer, kısmen inşa edilmiş, insan emeği kültür varlıkları ile tabiat varlıklarının birleştiği alanlardır” (Çevrimiçi) <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2863.pdf> (01.07.2016, 16:30).

2 İstanbul I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 19.10.2011 tarih ve 103 sayılı yazısı ve ekleri ve İstanbul Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 05.01.2011 tarih ve 181 sayılı yazısı ve ekleri

3 Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 01.02.2012 tarih ve 24991 sayılı yazısı.

Küçükçekmece Göl Havzası'nda, İstanbul Tarih Öncesi Araştırmaları (İTA) Projesi kapsamında 2007 yılından itibaren sürdürülen yüzey araştırmaları ve 2009 yılından itibaren sürdürülen Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazıları ile bölgedeki insanlık tarihinin 800.000 yıl öncesinden başlayarak, çanak çömlek öncesi tarımın başladığı Neolitik döneme uzandığına dair taş aletlerin yanında, Tunç, Demir ve Antik Çağları (Helen, Roma ve Bizans) kapsayan pek çok arkeolojik verilerle Osmanlı dönemi sonuna kadar ulaşan kesintisiz bir kronolojinin varlığı tespit edilmiştir.

Küçükçekmece Göl Havzası, Türkiye'de belirlenen 144, İstanbul'da belirlenen 7 önemli bitki alanı kapsamında "Batı İstanbul Meraları" olarak tanımlanan ve 7'si endemik, yaklaşık 20 çok nadir bitkinin yetiştiği tespit edilen bir bölgedir. Bunlardan bir kısmı "ulusal ölçekte nadir", bir kısmı ise "uluslararası ölçekte" nadirdir ve Bern Sözleşmesi ile korunması zorunlu olan beş bitki türü bölgede yaşamaktadır. Özellikle göl civarındaki bataklık alanda *Amsonia Orientalis* (Razya) türü ve uluslararası literatüre giren yeni bir bitki türünün (*Cephalariatuteliana*) varlığı önemlidir. Konunun uzmanlarınca "bölgede bulunan **endemik, nadir ve tehlike altında** olan önemli popülasyonların tohum örneklerinin toplanarak tohum bankalarında uzun süreli koruma altına alınması, doğal yaşam ortamlarına kazandırılması ve botanik bahçelerinde yetiştirilerek (*ex situ*) canlı koleksiyonlar şeklinde yaşatılması ve sergilenmesi, genetik çeşitliliğin sürdürülebilmesi açısından uygulanabilecek seçenekler" olarak ifade edilmektedir.<sup>4</sup>

Ayrıca, Küçükçekmece Gölü göçmen kuşların Avrupa ve Kuzey Kutup rotaları üzerindeki en önemli sulak alanlardan birisidir. 100.000'lerce kuşun göç yollarındaki en önemli dinlenme noktasıdır. Bölgede halen 357 kuş türünden yaklaşık 20.000 kuş sürekli olarak bu bölgede konaklamaktadır (Boyla ve Arslan 2008; Boyla ve Arslan 2009).

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yaptırılan 1/5000 ölçekli İmar Planına esas yerleşime uygunluk haritalarında; Arkeolojik Sit Alanlarının Avcılar kesimi, "ÖA-Önlem Alınmadan Yapılaşmaya Verilmeyecek Alanda (yaklaşık %60'ı)", "AJE-Ayrıntılı Jeolojik Etüd Gerektiren Alanlar", UA-Uygun Alan, ve "UOA-Uygun Olmayan Alanlarda kalmaktadır."<sup>5</sup> Ayrıca bölgede farklı tür toprak kaymaları (göçme, akma, heyelan) ve çeşitli büyüklüklerde kütle hareketleri görülmektedir. "Özellikle sonbahar yağışları, üstteki kütlelerin yerçekiminin etkisiyle eğim yönünde hareketine dolayısıyla heyelanlara ve kütle hareketlerine neden olmaktadır."<sup>6</sup>

"Küçükçekmece Gölü'nün batı sahilinin şekillenmesinde Kuzey Anadolu Fay Zonu'nun bölgedeki aktif unsurlarından biri olan bir fayın büyük oranda sorumlu olduğu değerlendirilmekte ve Bathonea antik yerleşiminin içinde görülen faylanmaların ve heyelanların varlığının bu görüşü desteklediği düşünülmektedir."<sup>7</sup>

Bu nedenlerle yüzyıllardır göl kıyısı ve havza içinde yerleşen birçok medeniyete ait yapılaşmaların, yaklaşık 300 yılda bir oluşan depremlerle yıkıldığı ve zaman zaman terk edilip, bir süre sonra tekrar yerleşildiği yürütülen arkeolojik kazı sonuçlarından anlaşılmaktadır (Aydingün ve Bilgili 2015).

Aynı zamanda Kuru Mutlak Tarım alanında kalmaktadır (**Res. 2**). Küçükçekmece Göl Havzası Firuzköy yarımadası üzerinde, bugün yerleşim olmayan (büyük bir kısmı tarla olarak kullanılan) son boş alanlarından biridir ve arkeolojik değerinin yanı sıra doğal bir peyzaja sahiptir.

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarının yürütüldüğü alanı kapsayan "Küçükçekmece Göl Havzası I. Derece Arkeolojik Sit Alanı", bütün bu arkeolojik ve doğal özelliklerinin yanı sıra kentin birçok bakımdan giderek büyük önem kazanan bir bölgesinde yer almaktadır. Havaalanına, çevre yolu (otoban) bağlantılarına, Marmaray hızlı demiryolu sistemine yakınlığı ve göl kıyısındaki konumuyla su

4 Bu kitabın içerisinde T. Özcan "Küçükçekmece Gölü'nün Kuzeyinde Yer alan Arkeolojik Sit Alanına İlişkin Floristik Gözlemler" adlı makaleye bakınız.

5 İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Planlama Müdürlüğü Avcılar-Küçükçekmece I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanı 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Raporu-2011.

6 Bu kitabın içerisinde A. T. Ertek ve H. Kaya "Küçükçekmece Gölü Havzasının Jeomorfolojik Özellikleri" adlı makaleye bakınız.

7 Bu kitabın içerisinde A. T. Ertek ve H. Kaya "Küçükçekmece Gölü Havzasının Jeomorfolojik Özellikleri" adlı makaleye bakınız.

yolu ulaşım olanağıyla ulaşılabilirlik bakımından çok önemli avantajlara sahiptir. Bütün bunlara karşın arkeolojik sit alanı ve çevresi, çok yoğun bir kentleşme/yapılaşma baskısıyla karşı karşıyadır.

2009 yılından bu yana yalnızca 6 yıl gibi kısa bir sürede önemli arkeolojik bulgulara ulaşılan, "Bathonea I. Etap Kazı Alanı" olarak ifade edilen alan (62 ha), "Küçükçekmece Göl Havzası I. Derece Arkeolojik Sit Alanı"nın (1030 ha) henüz küçük bir bölümünü kapsamaktadır. Söz konusu arkeolojik sit alanında gelecek uzun yıllar boyunca yüzey araştırmaları, sondaj ve kazı çalışmaları ile devam edecek ve ören yerleri etaplar halinde ziyaretçilere açılacaktır. Ören yerlerinin yanı sıra, stratejik bir planlama kapsamında ve alternatifli bir düzenleme projesiyle uygulamaya konacak **ören yerleri ile iç içe bir kent parkının**, sit alanının arkeolojik potansiyelinin korunarak kullanılmasını mümkün kılacağı düşünülmektedir.

Arkeolojik kazı çalışmaları tamamlanıncaya kadar, kent parkı alanı açık alan ağırlıklı olarak kullanılacak ve hizmetin gerektirdiği kapalı alanlar temelsiz, hafif, çağdaş teknolojilerle donatılmış yapılarla (çadır sistemleri vb.) çözümlenebilecektir. Ayrıca, zaman içinde araştırmaları, sondaj ve kazıları tamamlanan ve arkeolojik bulgulara rastlanılmayan alanlarda ilgili Koruma Kurulu'nun uygun görüşü ile turizm fonksiyonlarına yönelik olarak çevresi ve alanın peyzajı ile uyumlu kalıcı yapıların da yer alabileceği öngörülebilir. Kent parkı ve ören yerine ulaşımında, karayolu ve hızlı tren yolunun yanı sıra su yolu da kullanılabilir. Küçükçekmece Gölü'nün lagün ağzından hareket edecek teknelerle kıyı boyunca devam eden antik duvarları takip ederek, antik limanlara ulaşılabilir.

Avcılar ve Küçükçekmece ilçeleri, Marmara Denizi'ne ve Küçükçekmece Gölü'ne kıyısı olan şanslı konumlarına ve böylesine önemli potansiyellerine karşın, hızlı, plansız, güvensiz yapılaşması ve 1999 Marmara depreminde yaşanan kayıplarla bugüne kadar turizm potansiyeli kazanamamış/yitirmiştir. Bu projenin hayata geçmesi, genelde İstanbul, özelde Avcılar ve Küçükçekmece ilçeleri ve çevresine çok önemli kültürel ve doğal bir çekim merkezi kazandıracak ve bölgede bir turizm hareketliliği yaratacaktır.

Ülkemizde ören yerleri, turizm gelirleri bakımından bölgesel kalkınmada önemli bir yer tutarken ilan edilmesi halinde "Bathonea I. Etap Ören Yeri", **İstanbul'un "ilk" ören yeri** olarak bilim dünyasının ve turizmin hizmetine açılacaktır. İmparatorlukların başkenti İstanbul (Boğaz, Adalar, Tarihi Yarımada) çok sayıda turist çekmekte ancak buraları ziyaret eden turistler kısa sürede kenti terk etmektedirler. 2010 yılı itibarıyla yaklaşık 7 milyon kişinin ziyaret ettiği İstanbul'da yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi 2-3 gündür. İstanbul'da yeni bir çekim merkezi yaratacak olan Bathonea ören yerinin hayata geçmesi ile yapılacak tanıtımlara bağlı olarak ziyaretçi sayısının her yıl önemli oranda artacağını ve kazı alanının büyüklüğü nedeniyle ziyaretçilerin kalış süresinin en az bir gün artacağını düşünmek abartı olmaz.

### **Ören Yeri Çevre Düzenleme Proje Geliştirme Çalışmaları**

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazıları mimari ekibi tarafından öncelikle proje alanına ilişkin ulaşılabilen tüm bilgi, belge ve güncel gelişmeler dikkate alınarak, proje alanın doğal, kültürel, tarihi, ekonomik, görsel ve özgün değerlerinin korunması yönünde hedef ve ilkeler ile tasarım ilkeleri belirlenmiştir.

#### **"Ören Yeri ve Kent Parkı Projesi"nin hedef ve ilkeleri;**

- I. derece arkeolojik sit alanı olan ve ilk insan topluluklarından günümüze kadar insanlık yaşamının izlerini taşıyan ve tarihsel kronoloji sergileyen Küçükçekmece Göl çevresinin, Göl Lagünü'nden Yarımburgaz Mağarası'na kadar bir bütün olarak ele alınması, sürdürülen ve devam edecek olan kazı çalışmalarıyla birlikte yaşayan bir **"ören yeri, kent parkı ve bir açık hava müzesi"** olarak düzenlenmesi, bir bilim ve turizm merkezi haline getirilmesi,
- Küçükçekmece Gölü kıyısında doğal ve arkeolojik zenginlikleri ile çok özel bir coğrafya sunan bölgede doğal silüetin korunması, ören yeri yapılarının doğal ve arkeolojik ortamın bir parçasıymışçasına çevreyle, doğal peyzajla uyumlu olması, kapalı alan gerektiren faaliyetler için gerekli mekânsal düzenlemelerin sökülebilir-taşınabilir malzemeler ile yapılması, çadır vb. üst örtüler kullanılması,



- İstanbul'un yedi önemli bitki alanı kapsamına giren doğal bitki popülasyonunu içeren, "ulusal ve uluslararası ölçekte" nadir olan pek çok değerli bitki gen kaynağı barındıran bölgenin, bitkisel varlığının, peyzaj düzenlemeleri kapsamında korunması ve bölgede oluşturulacak botanik parklarında yetiştirilerek canlı koleksiyonlar olarak sergilenmesi,
- Göçmen kuşların Avrupa ve Kuzey Kutup rotaları üzerinde bulunan ve çok önemli bir dinlenme noktası olan bölgenin bu özelliğinin korunması ve proje kapsamında değerlendirilmesi,

Bathonea 1. etap kazı alanının içinde bulunduğu I. derece arkeolojik sit alanı ve çevresine ilişkin olarak çevre düzenleme projesine yön vermesi beklenen onaylı bir Koruma Amaçlı İmar Planı bulunmamaktadır. Bu nedenle öncelikle, Küçükçekmece Göl Havzası I. derece arkeolojik sit alanının tümüyle, Koruma Amaçlı İmar Planı'nda "kent parkı ile bütünleşmiş bir ören yeri" olarak işlevlendirilmesi ve kentsel ulaşım ilişkilerinin kurularak kültürel ve rekreasyonel yeni bir çekim alanı olarak kente kazandırılması amacıyla, bir fikir projesi kapsamında hazırlanan çalışma (**Res. 3**) ilgili kurumlara (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Avcılar İlçe Belediyesi) sunulmuştur.

Ayrıca, Küçükçekmece Göl Havzası I. derece arkeolojik sit alanı ve çevresinin bütüncül bir bakışla ele alındığı bu öneri çalışma kapsamında, kazı çalışmalarının aktif olarak devam ettiği, Göl'ün batı kıyısında yer alan, yaklaşık 5 km boyunca Firuzköy yarımadasının güney ucundaki Büyük Liman bölgesine kadar uzanan yaklaşık 62 ha'lık ilk etap kazı alanı, "**Bathonea I. Etap Ören yeri**" olarak belirlenmiş ve bir Ön Proje yaklaşımı geliştirilmiştir (**Res. 4**).

### **Ören Yeri ve Kent Parkında Yer Alması Önerilen Faaliyetler**

Ören yerleri ile iç içe projelendirilebilecek olan kent parkında, birçok Dünya kenti örnekleri de araştırılarak, arkeolojik potansiyelin mutlaka korunması koşuluyla bu alanda yer alabilecek kullanım önerileri geliştirilmiş, bu öneriler **Res. 5'de** grafik gösterimlerle de ifade edilmiştir. Bu kapsamda önerilen faaliyetler;

- Etaplar halinde kazılar yapılarak ziyarete açılacak olan **ören yerleri**
- Kültürel faaliyet alanları (konser ve konferans alanları, festival ve seremoni alanları, açık hava sergi alanları, bilim ve kültür araştırma merkezi, ulusal müze kompleksi-arkeoloji müzesi),
- Rekreasyon alanları (kafeterya, kır bahçeleri, seyir terasları, yürüme ve bisiklet yolları, çocuk oyun alanları vb.),
- Botanik Bahçesi (Endemik bitki türleri yanında, sadece bu bölgede yaşayan 6 adet nesli tükenmek üzere olan ve Dünya Kırmızı kitabında yer alan türler için), çiçek tarlaları ve seralar,
- Kuş gözlem platformları,
- Açık spor alanları (golf alanı, atlı spor alanı, su sporları, yürüyüş ve bisiklet parkurları, futbol, voleybol, basketbol sahaları, tenis kortları, buz pateni alanı vb gibi diğer açık spor alanları),
- Namazgahlar (İslamiyetin ilk günlerinde sıkça kullanılmış, ancak artık kaybolmaya yüz tutmuş açık hava ibadet yerleri) ve diğer dinlere ait küçük şapel ve açık hava ibadet mekanları,
- Otoparklar, elektrikli araçlar ve deniz ulaşım iskeleleri vb. ulaşım fonksiyonları.

### **"Ören Yeri ve Kent Parkı" Önerilen Alanda Sit Kararları ve Mülkiyet Durumu**

Küçükçekmece Göl Havzası'nda 1977 yılından başlayarak günümüze kadar ilgili Koruma Kurulları'nın envanter, sit alanı sınırları ve derecelendirmelerine ilişkin aldıkları çok sayıda kararları sonucunda, ilgili Koruma Kurulu tarafından 16.07.1991 tarihinde Küçükçekmece Gölü'nün batısı ve kuzeyindeki (Yarımburgaz Mağarası'na kadar) arkeolojik alanların I. derece arkeolojik sit alanı olarak birleştirilmesine

karar verilmiştir. Sit alanı olarak çok önemli arkeolojik zenginlikleri saklayan, aynı zamanda tarım alanı ve yerleşime çok uygun olmayan toprak yapısıyla, bu güne kadar yapılaşmadan kalabilmiş olan ve çok özel konuma sahip olan bu alan, yaklaşık 1200 ha'dır ve bu alanın 260 ha'ı, kamu kurumu mülkiyetinde olup (2014'te protokol kapsamında İstanbul Üniversitesi'nden TOKİ'ye devredilen 7 parsel), geri kalanı ise özel mülkiyettir.

İstanbul Üniversitesi'ne ait yaklaşık 200 ha'lık dört parselin, İstanbul I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun Ocak 2010'da arkeolojik sit derecelerinin I'den III'e düşürülmesi ve daha sonra Eylül 2010 tarihinde de arkeolojik sit kapsamından çıkarılması ile yaklaşık 1200 ha olan I. derece arkeolojik sit alanı, 1000 ha'a düşmüştür. Sit alanından çıkarılan bu dört parsel, İstanbul Üniversitesi'ne ait olup, I. derecede arkeolojik sit alanında kalan, Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarının yoğun olarak sürdürüldüğü, yukarıda sözü edilen çok önemli arkeolojik buluntulara ulaşılan 60 ha'lık üç parsel (toplamda 260 ha'lık 7 parsel), İstanbul Üniversitesi ile TOKİ arasında yapılan Ocak 2014 tarihli protokol kapsamında Mart 2014 tarihinde TOKİ'ye devredilmiştir (**Plan 1**). İstanbul Üniversitesi ile TOKİ Başkanlığı arasındaki söz konusu protokol kapsamında; *"İdari ve sosyal tesislerinin TOKİ tarafından İstanbul Üniversitesi adına inşa edilmesi ve çevre düzenlemelerinin yapılması ve inşa edilecek tesislerin finansmanın da Üniversite'nin atıl durumunda olan Halkalı ve Avciardaki taşınmazları (4434, 4435, 4440, 4441, 4450, 5951 ve 5955 parseller) üzerinde proje (konut projesi) gerçekleştirilmesi suretiyle mahsuplaştırılmaları konularında imar planı çalışmalarına başlandığı"* öğrenilmiştir.

I. derece arkeolojik sit alanında kalan üç parselde ortaya çıkarılan iki liman yapısı, kilometrelerce (Firuzköy yarımadası boyunca) Roma kıyı duvarları, yollar ve meydanlar, sur duvarları, sur içi ve dışındaki anıtsal yapılar, devasa sarnıç gibi yapılar, bölgede büyük bir yerleşmenin göstergesi olmuştur. Sitten çıkarılan dört parsel de, bu parsellerin bitişiğinde kalmaktadır. Kazı Başkanlığı'nca, Bathonea antik yerleşmesinin bu parsellerde de devam ettiği yönündeki görüşleri doğrultusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'na gerekli başvurular yapılarak bu alanın sitten çıkarılma kararının yeniden gözden geçirilmesi istenmiştir. Kurul'un 18.12.2014 tarih ve 1249 sayılı kararıyla (**Res. 6a-b**) bu dört parselde Kazı Başkanlığı tarafından İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde sondaj kazısı yapılmasına karar verilmiş, ancak daha sonra 14.05.2015 tarih ve 1368 sayılı kararı (**Res. 7a-b**) ile bu karar değiştirilmiş, parsellerin yalnızca birinde sondaj yapılması kararı alınarak, bunun için de İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü görevlendirilmiştir. İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nce söz konusu parselde yapılan sondaj kazısında ortaya çıkan bulgular kazı başkanlığı görüşünü doğrulamış, Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) kazılarında ortaya çıkarılan yapılaşmalarla paralellik taşıyan mimari buluntular ortaya çıkmıştır.

### Projenin Uygulama Sürecinin Yönetimi

Küçükçekmece Göl Havzası Firuzköy yarımadasını kapsayacak olan "Bathonea Ören Yeri ve Kent Parkı" **stratejik bir planlama** kapsamında projelendirilebilir, koruma ve uygulama süreci bir **"alan yönetimi"** organizasyonu yoluyla yönetilebilir.

Sitten çıkarılan alanlarda düşünülen, bölgenin doğal peyzajını olumsuz etkileyecek bir konut projesi yerine, sit alanları bütünlüğü içinde, yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda gerçekleşecek bir kent parkı-örenyeri projesi, sosyal, kültürel ve çevresel kazanımların yanısıra önemli oranda ekonomik katkı da sağlayacaktır. I. derece arkeolojik sit alanı olduğu için gayrimenkullerinden ekonomik yarar sağlayamayan kamu kurumu ve özel mülkiyet sahiplerinin, proje ortağı olarak kent parkı gelirlerinden pay alabilecekleri bir düzenleme yapılabilir. Kent parkı ve örenyeri gelirleri, arkeoloji bilimine ve kültür turizmine katkı yapacak olan kazı çalışmalarının sürdürülmesine de kaynak sağlayacaktır.

## Kaynakça

### Modern Kaynaklar

- Aydınğün ve Bilgili 2015 Aydınğün, Ş. ve A. E. Bilgili 2015. "İstanbul Tarih Öncesi Arkeolojik Yüzey Araştırmaları ve Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) Kazılarının İstanbul'a Katkıları", *Antik Çağdan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi* 1: 374-389.
- Boyla ve Arslan 2008 Boyla, K. A. ve M. Arslan (Ed.) 2008. *İstanbul'un Kuşları: 2000-2007*, İstanbul Kuş Gözlem Topluluğu Yayını, İstanbul.
- Boyla ve Arslan 2009 Boyla, K. A. ve M. Arslan (Ed.) 2009. *İstanbul'un Kuşları: 2008*, Ege Yayınları, İstanbul.

### Elektronik Kaynaklar

(Çevrimiçi) <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2863.pdf> (01.07.2016, 16:30).



T.C.  
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI  
Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü



Sayı : B.16.0.KVM.0.06.04.00/199 24991  
Konu : Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea) Antik Kenti

01/02/2012

**Sn. Yrd. Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN**  
Kocaeli Üniversitesi  
Fen Edebiyat Fakültesi  
Arkeoloji Bölüm Başkanlığı

- İlgi: a) İstanbul Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 16.08.2011 tarih ve 11213 sayılı yazısı ve ekleri.  
b) 13.09.2011 tarih ve 186367 sayılı yazımız.  
c) İstanbul I. Numaralı K.V.K.B.K.M.'nün 19.10.2011 tarih ve 103 sayılı yazısı ve ekleri.  
d) İstanbul Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 05.01.2012 tarih ve 181 sayılı yazısı ve ekleri.

İstanbul İli, Avcılar/Küçükçekmece İlçesi sınırları içinde yer alan Küçükçekmece Göl Havzasında (Bathonea) Yrd. Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN başkanlığınca yürütülmekte olan arkeolojik kazı çalışmalarına ilişkin kazı alanları ile ilgili problemler nedeniyle söz konusu alana örenyeri niteliğinin kazandırılması ilgi (a) yazı ile talep edilmektedir.

Konu ile ilgili İstanbul IV. Nolu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve İstanbul Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünden antik kente ilişkin yerinde inceleme çalışması yapılarak, alanla ilgili bilgi, belge, doküman ve fotoğraflar ile örenyeri niteliği taşıyıp taşımadığına dair görüşleri ilgi (b) yazımız ile istenmiş ve söz konusu alanla ilişkin ilgi (c) ve ilgi (d) yazıları ile Bathonea Antik Kenti'nin örenyeri niteliği taşıdığına dair uygun görüş verildiği belirtilmiştir.

Bathonea antik kentine örenyeri niteliği kazandırılması amacıyla kazısı devam eden alanda çevre düzenleme projesinin kazı başkanlığınca hazırlanması, değerlendirilmek üzere Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne iletilmesi ve ilgili Koruma Bölge Kurulunun uygun görüşü alınarak gönderilmesi durumunda uygulamasının Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünce değerlendirileceği hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Murat GÜRÜL  
Bakan a.  
Genel Müdür Yardımcısı

DAĞITIM:  
-İstanbul Valiliğine  
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)  
-Sn. Yrd. Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN  
Kocaeli Üniversitesi  
Fen Edebiyat Fakültesi  
Arkeoloji Bölüm Başkanlığı





T.C.  
İSTANBUL VALİLİĞİ  
İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü

Sayı : 60319257/200/36442-912

04/03/2015

Konu : İstanbul İli, Avcılar –Firuzköy Tarım Alanları

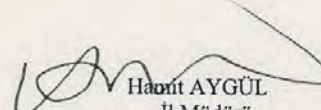
**Sn. Doç Dr. Şengül AYDINGÜN**  
Kocaeli Üniversitesi Fen Edebiyat Fak.  
Arkeoloji Bölümü  
**KOCAELİ**

- İlgi: a) 02.03.2015 Tarihli dilekçeniz.  
b) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına yazılan 11.10.2007 tarih ve B.12.4.İLM.0.34.00.01/214-22654-2215 sayılı yazımız,  
c) Avcılar Belediye Başkanlığına yazılan 15.12.2010 tarih ve 998-4841 sayılı yazımız,  
d) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına yazılan 19.01.2012 tarihli ve 22478-3146 sayılı yazımız.

İlgi (a) dilekçeniz ile, İstanbul İli, Avcılar-Küçükçekmece İlçeleri sınırlarında kalan Küçükçekmece Göl Havzası Bathonea Antik Kenti kazı başkanlığını Bakanlar Kurulu kararı ile yürüttüğünüzü belirterek, Avcılar Firuzköy yarımadası ve çevresinin toprak yapısı ve imar durumunun (kazı çalışmalarınızda dikkate alınarak hazırlanacak planlarınızda kullanılmak üzere) kazı başkanlığınıza bildirilmesi istenmiştir.

İmar Planları kapsamında yazılan ilgi (b), (c) ve (d) Kurum görüş yazılarımızda, bahse konu alan, Kuru Mutlak Tarım (KMT) Arazisi olarak bildirilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

  
Hacı AYGÜL  
İl Müdürü

**Res. 2:** Avcılar, Firuzköy tarım alanlarına ilişkin İstanbul Valiliği, İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü görüş yazısı.



T.C.  
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI  
İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VARLIKLARINI  
KORUMA BÖLGE KURULU  
KARAR

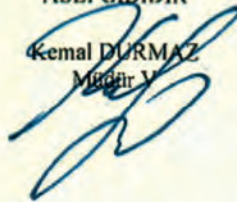
Toplantı Tarihi ve No : 18.12.2014 / 143  
Karar Tarihi ve No : 18.12.2014 / 1249-I

Toplantı Yeri  
İSTANBUL

İstanbul İli, Avcılar İlçesi, Firuzköy Mahallesi, 4434, 4435, 5951, 5955 parseller ve Küçükçekmece İlçesi, Halkalı Mahallesi, 4651 parselle ilişkin; G.E.E.A.Y.K'nun 09.07.1977/9923 sayılı kararı ile Altınşehir-Yarımburgaz Mevkii ile Firuzköy Kesimi, Tahtakale Çiftliği, Alibey Köyü ve çevresini kapsayan bölgenin, arkeolojik alan olarak saptanmasına karar verilen, İstanbul II Numaralı KTVKK'nun 16.07.1991/2700 sayılı kararı ile Yarımburgaz Mağarası ve Küçükçekmece Gölünün kuzeyinde ve batısında yer alan arkeolojik alanların birleştirilerek I. derece arkeolojik sit olarak belirlenen ve 1/25.000 ölçekli koruma sınırları tespit edilen, bahse konu alanın I. derece arkeolojik sit alanından III. derece arkeolojik sit alanına dönüştürülmesine istinaden verilen İstanbul II Numaralı KTVKK'nun 19.10.2005/553 sayılı kararında talebin uygun olmadığına hükmü verilen, İstanbul I Numaralı KTVKBK'nun 07.01.2010/1100 sayılı kararıyla "...ekli 1/10.000 (onbin) ölçekli paftada I. ve III. derece Arkeolojik Siti Alanlarının sınırları netleştirilmiş işbu paftanın Belediyesinde 1/1000 (bin) ölçekli kadastral paftaya kadastral sınırlar dikkate alınarak işlenmesine..." karar verilen, İstanbul I Numaralı KTVKBK'nun 01.04.2010/1149 sayılı kararı ile "...I. ve III. derece arkeolojik sit alanı ilan edilen bölgelerin 4434, 4435, 5951 ve 5955 nolu parsellerin ekli 1/10.000 ölçekli haritada gösterilen bölümü hakkında İstanbul Üniversitesi'nin 19.03.2010 gün ve 789 sayılı yazısı ve Yrd.Doç.Dr. Şengül AYDINGÜN'ün 23.03.2010 günlü yazılarının değerlendirilebilmesi için; İstanbul Üniversitesi'nin bahse konu arazisinde 5m X 5m ölçülerinde ve bahse konu alan hakkında fikir verebilecek şekilde yerleri saptanacak olan en az 20 adet araştırma kazısının İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde arkeolojik kazıları yapılarak oluşturulacak raporun Kuruda iletilmesine..." hükmü verilen, Mülga İstanbul VII Numaralı KTVKBK'nun 30.11.2010/367 sayılı kararı ile Küçükçekmece, 4651 parselde yer alan çiftlik yapısı ve müstemilatı ile çeşmenin tescil edilmesine karar verilen, bahse konu 4434, 4435, 5951 ve 5955 parsellerin sit alanından çıkarılmasını talebi üzerine Kurul Müdürlüğüne iletilen İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nün 24.11.2010/3370 sayılı yazı eki 18.10.2010 tarihli raporda "...Sondajlarda 2863 sayılı "Kültür ve Tabiat varlıklarını Koruma Kanunu" kapsamına giren herhangi bir mimari kalıntı ya da küçük buluntuya (taşınır - taşınmaz) rastlanmamıştır..." denilen, İstanbul I Numaralı KTVKBK'nun 09.12.2010/1362 sayılı kararı ile "...bahse konu parsellerin ekli paftada gösterildiği gibi III. derece arkeolojik sit alanından çıkarılmasına..." karar verilen, Toplu Konut İdaresi'nin 05.02.2014 tarih ve 484-1112 sayılı yazısında; İstanbul Üniversitesi ve TOKİ arasında 09.01.2014 tarihinde protokol imzalandığı, İstanbul Üniversitesi mülkiyetinde bulunan Avcılar, Firuzköy Mahallesi 4434, 4435, 4440, 4441, 4450, 5951 ve 5955 ile Küçükçekmece, Yarımburgaz Mahallesi 4651 parsel sayılı taşınmazları kapsayan alanlara yönelik olarak hazırlanacak imar planı çalışmalarına esas Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü görüşü sorulan, bahse konu parsellere ilişkin İstanbul I Numaralı KTVKBK Müdürlüğü'nün 05.03.2014/213 sayılı yazısı ile cevap verilen, 09.01.2014 tarihinde İstanbul Üniversitesi ile Toplu Konut İdaresi arasında yapılan protokol kapsamında Küçükçekmece, 4651 numaralı parselde yürütülecek iş ve eylemlerin hızlı bir şekilde sürdürülmesi ve aksaklıkların ortadan kaldırılması için 28.06.2012/ 235 sayılı Kurul Kararının yeniden değerlendirilmesi talebine istinaden İstanbul I Numaralı KTVKBK'nun 26.09.2014/1191 sayılı kararı ile "...Nakkaş Deresi I. Kısım İnşaat Çalışmaları sırasında ortaya çıkan duvar kalıntısının yakın çevresinde yapılması istenilen kazı çalışması, ayrıca alanın nekropol özelliği

ASLI GİBİDİR

Kemal DURMAZ  
Müdür



Res. 6a: I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 18.12.2014 tarih ve 1249 sayılı kararı.



T.C.  
**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VARLIKLARINI**  
**KORUMA BÖLGE KURULU**  
**KARAR**

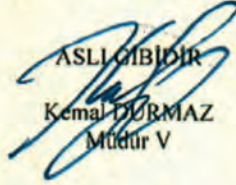
**Toplantı Tarihi ve No** : 18.12.2014 / 143  
**Karar Tarihi ve No** : 18.12.2014 / 1249-II

**Toplantı Yeri**  
İSTANBUL

*göstermesi nedeniyle, sit niteliğinin belirlenebilmesi için İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğüne kapsamlı yüzey araştırması, alanın sit sınırlarının belirlenebilmesi için buluntuların yoğun olarak görüldüğü ve seyrekleştiği alanlarda sondaj çalışmasının Toplu Konut İdaresi tarafından sağlanacak finansman ve teknik destek ile yapılmasına, yukarıda değinilen çalışmalar sonrası hazırlanacak rapor, çizim ve fotoğrafların Kurula iletilmesi gerektiğine..." hükmü verilen, Avcılar, Firuzköy, 4434, 4435, 5951 ve 5955 parseller ile Küçükçekmece, Halkalı, 4651 parsel ile ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 15.09.2014 tarih ve 177686 sayılı yazı ve eki 08.07.2014 tarihli Küçükçekmece Gölü etrafında yer alan sit alanları ve çevresinde Genel Müdürlük Uzmanlarınca gerçekleştirilen tespit çalışması sonucunda hazırlanan raporun Kurul Müdürlüğüne iletilerek konunun değerlendirilmesi ve yapılan işlemler kapsamında Genel Müdürlüğe bilgi verilmesi talep edilen, mülkiyeti İstanbul Üniversitesi'ne ait 4434, 4435, 5951 ve 5955 sayılı parsellerin tekrar sit alanına alınması talep edilen Küçükçekmece Gölü Havzası Bathonea Kazı Başkanı Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN'ün 10.12.2014 tarih ve 2014/038 sayılı yazılı uzman raporu eşliğinde okundu, ekleri ve Genel 2-23 sayılı dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;*

İstanbul İli, Avcılar İlçesi, Firuzköy Mahallesi, 4434, 4435, 5951, 5955 parseller ile Küçükçekmece, Halkalı, 4651 parsel ile ilişkin; Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 15.09.2014 tarih ve 177686 sayılı yazı eki raporu ve Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN'ün 10.12.2014 tarih ve 2014/038 sayılı yazılı raporunu doğrultusunda bahse konu parsellerde Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde Küçükçekmece Gölü Havzası Başkanlığı tarafından sondaj kazısı yapılmasına, çalışmalar sonrası hazırlanan raporun arkeolojik sit potansiyelini belirleme açısından Kurula iletilmesine karar verildi.

**BAŞKAN**  
Kadir PEKTAŞ  
İMZA

**ASLI GİBİDİR**  
  
Kemal DURMAZ  
Müdür V

**BAŞKAN YARDIMCISI**  
Suat ÇAKIR  
İMZA

**ÜYE**  
K. Kutgün EYÜPGİLLER  
İMZA

**ÜYE**  
Sabahaddin ÖZKAN  
İMZA

**ÜYE**  
A.Mehmet AVUNDUK  
İMZA

**ÜYE**  
Nurettin ARSLAN  
İMZA

**ÜYE**  
Bayram TAŞKIN  
İst.B.Şehir.Bld.Tems.  
İMZA

**ÜYE**  
Zeynep KIZILTAN  
İst.Ark.Müz.Md.  
**BULUNMADI**

**ÜYE**  
A.Tuncay GÜRPINARLI  
Avcılar Bld.Tems.  
İMZA

**ÜYE**  
Birgül KIRAN AKSOY  
K.çekmece Bld.Tems.  
İMZA

18.12.2014 /SC

Res. 6b: I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 18.12.2014 tarih ve 1249 sayılı kararı.



**T.C.**  
**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
**İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını**  
**Koruma Bölge Kurulu**

**Toplantı Tarihi ve No** : 14.05.2015 / 157

**Karar Tarihi ve No** : 14.05.2015 / 1368-I

**Toplantı Yeri**  
**İSTANBUL**

**KARAR**

İstanbul İli, Avcılar İlçesi, Firuzköy Mahallesi, İstanbul Üniversitesine ait 4434, 4435, 5951, 5955 parseller ve Küçükçekmece İlçesi, Halkalı Mahallesi, 4651 parsel ile ilişkin; Gayrimenkul Eski Eserler Anıtlar Yüksek Kurulunun 09.07.1977 tarih ve 9923 sayılı kararı ile Altınşehir-Yarımburgaz Mevkii ile Firuzköy Kesimi, Tahtakale Çiftliği, Alibey Köyü ve çevresini kapsayan bölgenin, Arkeolojik Alan olarak saptanmasına, İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulunun 16.07.1991 tarih ve 2700 sayılı kararı ile Yarımburgaz Mağarası ve Küçükçekmece Gölünün kuzeyinde ve batısında yer alan arkeolojik alanların birleştirilerek I. Derece Arkeolojik Sit olarak belirlenerek 1/25.000 ölçekli koruma sınırlarının uygun olduğuna, İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 19.10.2005 tarih ve 553 sayılı kararı ile alanın I. Derece Arkeolojik Sit alanından III. Derece Arkeolojik Sit Alanına dönüştürülmesi talebinin uygun olmadığına, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 07.01.2010 tarih ve 1100 sayılı kararı ile 1/10.000 ölçekli paftada I. ve III. Derece Arkeolojik Sit Alanlarının sınırları netleştirilmiş işbu paftanın Belediyesince 1/1000 ölçekli kadastral paftaya kadastral sınırlar dikkate alınarak işlenmesine, 01.04.2010 tarih ve 1149 sayılı kararı ile İstanbul Üniversitesinin bahse konu arazisinde 5m X 5m ölçülerinde ve bahse konu alan hakkında fikir verebilecek şekilde yerleri saptanacak olan en az 20 adet araştırma kazısının İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde arkeolojik kazıları yapılarak oluşturulacak raporun Kurulumuza iletilmesine, İstanbul VII Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 30.11.2010 tarih ve 367 sayılı kararı ile Küçükçekmece, 4651 parselde yer alan çiftlik yapısı ve müstemilatı ile çeşmenin tescil edilmesine, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 09.12.2010 tarih ve 1362 sayılı kararı ile bahse konu parsellerin ekli paftada gösterildiği gibi III. Derece Arkeolojik Sit Alanından çıkarılmasına, İstanbul I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulunun 26.09.2014 tarih ve 1191 sayılı kararı ile duvar kalıntısının yakın çevresinde yapılması istenilen kazı çalışması, ayrıca alanın nekropol özelliği göstermesi nedeniyle, sit niteliğinin belirlenebilmesi için İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğüne kapsamlı yüzey araştırması, alanın sit sınırlarının belirlenebilmesi için buluntuların yoğun olarak görüldüğü ve seyrekleştiği alanlarda sondaj çalışmasının Toplu Konut İdaresi tarafından sağlanacak finansman ve teknik destek ile yapılmasına, 18.12.2014 tarih ve 1249 sayılı kararı ile 4434, 4435, 5951, 5955 parseller ile Küçükçekmece, Halkalı, 4651 parsel ile ilişkin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 15.09.2014 tarih ve 177686 sayılı yazı eki raporu ve Doç. Dr. Şengül AYDINGÜN'ün 10.12.2014 tarih ve 2014/038 sayılı yazıları doğrultusunda bahse konu parsellerde Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde Küçükçekmece Göl Havzası Başkanlığı tarafından sondaj kazısı yapılmasına çalışmalar sonrası hazırlanan raporun Arkeolojik Sit potansiyelini belirleme açısından Kurulumuza iletilmesine karar verilen, Avcılar, Firuzköy, 4434, 4435, 5951 ve 5955 parseller ile Küçükçekmece, Halkalı, 4651 parsel ile ilişkin; Kurul Kararlarının 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanun ve ilgili Mevzuat kapsamında Koruma Kurulu tarafından yeniden değerlendirilmesi talep edilen Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün 13.04.2015 tarih ve 72646 sayılı yazısı, 18.12.2014 tarih ve 1249 sayılı Kurul kararı ile yapılacak sondaj çalışmalarının Kültür ve Tabiat Varlıklarıyla İlgili Yapılacak Yüzey Araştırması, Sondaj ve Kazı Çalışmalarının Yürütülmesi Hakkında

**ASLI GİBİDİR**

**Ahmet LATİFOĞLU**  
**Müdür V.**



Res. 7a: I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 14.05.2015 tarih ve 1368 sayılı kararı.



T.C.  
**KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI**  
İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını  
Koruma Bölge Kurulu

**Toplantı Tarihi ve No** : 14.05.2015 / 157  
**Karar Tarihi ve No** : 14.05.2015 / 1368-II

**Toplantı Yeri**  
İSTANBUL

Yönerge gereği değerlendirilmesi talep edilen İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nün 23.01.2015 tarih ve 177 sayılı yazısı, hazırlanan uzman raporu okundu, işlem dosyası incelendi, Kurulumuzun 29.04.2015 tarih ve 1357 sayılı kararı gereği, 07.05.2015 tarihinde Kurulumuz üyelerince yerinde incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Avcılar İlçesi, Firuzköy Mahallesi, 4434, 4435, 5951 ve 5955 parsellere ilişkin; 07.05.2015 tarihli yerinde inceleme sırasında 4435 nolu parselde belirlenen alanda İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü denetiminde yeteri kadar sondaj çalışması yapılarak hazırlanacak raporun ivedilikle Kurula iletilmesine, 4434, 5951 ve 5955 parseller için İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09.12.2010 tarih ve 1362 sayılı kararının geçerli olduğuna, söz konusu parsellerde yapılacak inşai ve fiziki uygulamalarda herhangi bir kültür varlığına rastlanması durumunda 2863 sayılı Yasanın 4. Maddesinin (Haber verme zorunluluğu) geçerli olduğuna; Küçükçekmece İlçesi, Halkalı Mahallesi, 4651 parsel ile ilişkin Kurulumuzun 26.09.2014 tarih ve 1191 sayılı kararının geçerli olduğuna karar verildi.

**BAŞKAN**  
Kadir PEKTAŞ  
İMZA



**BAŞKAN YARDIMCISI**  
Suat ÇAKIR  
İMZA

**ÜYE**  
Sabahaddin ÖZKAN  
İMZA

**ÜYE**  
A.Mehmet AVUNDUK  
İMZA

**ÜYE**  
Barış HAN  
İMZA

**ÜYE**  
Hüseyin KOÇ  
İMZA

**ÜYE**  
Ashhan YURTSEVER BEYAZIT  
**Yönetmeliğin 12. Maddesi**  
**gereği katılmadı**

**ÜYE**  
Bayram TAŞKIN  
İst.B.şehir Bld.Tems.  
İMZA

**ÜYE**  
Tuncay GÜRPINARLI  
Avcılar Bld. Tems  
İMZA

**ÜYE**  
Nermin TOPAL  
Küçükçekmece Bld. Tems  
İMZA

**ÜYE**  
Rahmi ASAL  
İst.Arkeoloji. Mz. Md.V.  
İMZA

14.05.2015/SC

**Res. 7b:** I Numaralı Kültür Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nun 14.05.2015 tarih ve 1368 sayılı kararı.